

Voorbeelden van levensechte schrijfopdrachten

Voorbeeld 1: Folder

Bij de eerste schrijfopdracht, krijgen de leerlingen de opdracht een folder te schrijven in groepjes. Het doel is de schrijfvaardigheid van de leerlingen te verbeteren en ook het samenwerken tussen de leerlingen krijgt expliciete aandacht. Het betekenisvolle element zit hem in het feit dat de opdracht zo geformuleerd is, dat de folder daadwerkelijk gebruikt wordt als voorlichtingsmateriaal naar de ouders. In 2009 was het onderwerp van de folder bijvoorbeeld de Mexicaanse Griep, omdat dat toen heel actueel was en ouders daar allerlei vragen over hadden. Voor andere jaren wordt gedacht aan folders over de gevaren van vuurwerk in de tijd voor de kerstvakantie of een ander op dat moment actueel thema.

Voorbeeld 2: Een goed doel

Een tweede schrijfopdracht voor de brugklassers bevat een opdracht om een actie te organiseren voor een goed doel. Rond de kerst wordt deze schrijfopdracht uitgevoerd, waarbij leerlingen ook weer in groepjes moeten samenwerken en waarbij zij een schrijfproduct in de vorm van een flyer of grote poster moeten produceren. Ook hier is de opdracht betekenisvol gemaakt, omdat er daadwerkelijk ieder jaar geld ingezameld wordt voor een nieuw goed doel.

Voorbeeld 3: Handleiding voor het versturen van een sms

De leerlingen schrijven een handleiding voor het versturen van een sms. Om het schrijfonderwijs zinvol te laten zijn, is het goed om een bepaalde focus aan te brengen in deze opdracht. Allereerst moet het publiek voor de leerlingen duidelijk zijn. In dit geval wordt gekozen voor zestigplussers. Dat betekent uiteraard iets voor het taalgebruik en wat je allemaal moet schrijven om de tekst een duidelijke tekst te laten zijn. Verder bedenkt de betreffende docent welk ander tussendoel aan bod komt in deze opdracht. De docent wil graag dat de leerlingen oefenen met het aanbrengen van meer samenhang in hun teksten. Daarvoor is het nodig dat de leerlingen kennis hebben van de structuurkenmerken van een gebruiksaanwijzing. Samengevat kent deze les en deze schrijfopdracht dan ook twee doelen: leren je tekst af te stemmen op je publiek en structuurkenmerken van een gebruiksaanwijzing herkennen en toepassen.

Nadat de leerlingen hun eerste versie hebben geschreven, wordt een tekst uitgekozen. Met deze tekst wordt daadwerkelijk een zestigplusser gevraagd volgens de tekst een sms te versturen. Deze activiteit wordt gefilmd en in de les getoond. Al gauw zal blijken wanneer de tekst onvolledig of onjuist is, of niet duidelijk genoeg. Het versturen van de sms lukt dan niet. De proefpersoon in kwestie raakt vertwijfeld en het effect op de leerlingen bij het zien hiervan is, dat zij gestimuleerd worden om hun tekst te herschrijven. Zij leren op deze manier zich te ontwikkelen in de tussendoelen met betrekking tot rekening houden met het publiek en het reviseren van hun teksten.

Voorbeeld 4: Een brief schrijven

Het schrijven van een brief wordt voor leerlingen zeer betekenisvol wanneer de brief ook daadwerkelijk wordt verstuurd. Probeer op school een organisatie zover te krijgen om bijvoorbeeld te reageren op klachtenbrieven, of laat leerlingen zelf een verzoek schrijven om bijvoorbeeld een schrijver uit te nodigen op school, een actie op te zetten voor een goed doel enzovoorts. Lukt dit niet, richt dan een panel in op school met collega's, de rector, ouderejaars leerlingen en ouders, en laat dit panel reageren op de brieven. Brieven zonder de juiste vormkenmerken of zonder voldoende samenhang kunnen worden teruggestuurd. Ook brieven die qua taalgebruik en toon niet passen bij het publiek kunnen geretourneerd worden. Het herschrijven van een brief lijkt daarmee ineens niet meer zinloos, maar wordt realiteit. Op veel vmbo-scholen wordt het schrijven van brieven gekoppeld aan een stage, waarbij leerlingen echte sollicitatiebrieven schrijven. Ook dit past perfect binnen het betekenisvol brieven schrijven.